

de Gelderlander donderdag 4 maart 2004

EXPOSITIE BRANDSEN, DE VOS EN BOTSCHUYVER

Carnaval der dieren in de Casteelse Poort.

Door ANTONIE DEN RIDDER

Beestjes zijn er voldoende te zien op deze, door Marlou Kursten georganiseerde tentoonstelling. En mensfiguren, die zich in de visie van de Vordense keramist John Brandsen samen met het dier in het absurde theater van het leven handhaven. Het meest opvallende aspect in de verbeelding van dit thema is wel de surreële vermenging en gelijkschakeling van dierlijke en menselijke componenten. Zodat wonderlijke hybriden ontstaan; vogelbekmensen, vreemde vruchten en mens en dier in vreemde onderlinge verhoudingen. Vrouw op cavia, figuur op varken of Vrouw onder koe. Er is duidelijk een betrekking tussen de twee wezens, maar die doet bevreemdend aan en oogt nimmer en nergens vanzelfsprekend. Brandsen onderzoekt de blindheid of de helderziendheid van de instincten, die zowel mens en dier met elkaar gemeenschappelijk hebben. En daarbij stuit hij op de meer duistere gedeelten van ons bewustzijn, zodat de beelden naast een lach ook een gevoel van onbehagen oproepen. In deze verduisterde dimensie zijn de breedsnavelige "Toeschouwers" behalve grappig ook meer dan een beetje sinister. Deerniswekkend in hun theatrale pose verstard staren ze ons aan alsof ze gelijk aan aard met ons zouden zijn. En dat is heel eng en onwaar bovendien. Want wie van ons draagt nu zo'n belachelijke snavel? Maar de ongezien geplante zaden van de twijfel ontkiemen en de pedant toekijkende vogelman laat zich moeilijk negeren. Veel beter te negeren is de bonte struisvogel van vakkundig ingekleurd polyester, die de Wageningse kunstenaar Twan de Vos vervaardigde. Twan is een verdienstelijk graficus en zijn grafiek heeft vele kwaliteiten in zich verenigd, maar in drie dimensies loopt hij zichzelf een beetje voor de voeten. Hij scheidt een vorm in polyester, die wellicht door haar onbeholpenheid vertedering op zou kunnen roepen. Maar door haar daarna in te schilderen alsof het een stuk papier betreft in felle patronen en decoratieve versieringen, neemt hij zelf volkomen het zicht op de vorm weg. En een beeld zonder uitgesproken vorm en zonder ruimtelijkheid, die je als toeschouwer kunt beleven, is toch maar een armetierige bedoening. In zijn grafiek toont de Vos een opgeruimde, levenslustige kijk op het liefdesspel. "Liefdesschommel", "Liefdeswandeling", "Liefdesstoel" en, voor de compleetheit "Liefdesgevecht" maken deel uit van een titelreeks, die bezwaarloos nog tot tienvoud kan worden opgerekt. Vrolijk, vitaal en vooral niet al te diepzinnig zijn, dat lijkt het streven van de kunstenaar te zijn. Maar in confrontatie gebracht met de werken van John Brandsen, die op zijn tijd ook vrolijk kan zijn, maar dan met behoud van diepzinnigheid, krijgen de werken het zwaar te verduren en lijkt de oppervlakkigheid in de thematiek van De Vos op het oog wellicht millimeters dunner, dan zij in werkelijkheid is. Uiterst dun en verfijnd zijn ook de sieraden van Zillah Botschuyver. Erg mooi, maar door hun functie en aard natuurlijk volkomen geïsoleerd staand in de presentatie. Binnen het geheel van de tentoonstelling rijgen ongerijmdheden zich als parels aan een snoer en alleen de vogelbekman lijkt het te begrijpen.

Keramische beelden van John Brandsen, grafiek en beelden van Twan de Vos en sieraden van Zillah Botschuyver tot en met 28 maart in Museum De Casteelse Poort, Bowlespark 1a te Wageningen. Open di t/m za 12.00-16.00 uur, zo 13.00-16.00 uur.